

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา บ้านวังน้ำเต้า อำเภอบางมูลนาก และบ้านคลองโพธิ์ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
คณะผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัย ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านวังน้ำเต้า
อำเภอบางมูลนาก และบ้านคลองโพธิ์ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานหมู่บ้าน
เศรษฐกิจพอเพียง บ้านวังน้ำเต้า อำเภอบางมูลนาก และบ้านคลองโพธิ์ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัด
พิจิตร การนำเสนอผลการศึกษา แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- 4.3 การได้รับสนับสนุนจากภาคี
- 4.4 ข้อคิดเห็นของผู้ตอบคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโครงการ
- 4.5 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม

จากการศึกษา ปรากฏผล ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สัมภาษณ์

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	บ้านวังน้ำเต้า		บ้านคลองโพธิ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	83	49.1	58	50.4
หญิง	86	50.9	57	49.6
รวม	169	100	115	100

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	บ้านวังน้ำเต้า		บ้านคลองโพธิ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุต่ำกว่า 20 ปี	2	1.2	6	5.2
20 - 30 ปี	8	4.7	13	11.3
31 - 40 ปี	26	15.4	22	19.1
41 - 50 ปี	50	29.6	44	38.3
51 - 60 ปี	42	24.9	14	12.2
มากกว่า 60 ปี	41	24.3	16	13.9
รวม	169	100	115	100
สถานภาพทางครอบครัว				
โสด	27	16.0	22	19.1
สมรส	133	78.7	71	61.8
หม้าย	9	5.3	22	19.1
รวม	169	100	115	100
จำนวนสมาชิกในครอบครัว				
ไม่ระบุ	7	4.1	10	8.7
1 - 3	113	66.9	41	35.6
4 - 6	49	29.0	50	43.5
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	0	0	14	12.2
รวม	169	100	115	100
ระดับการศึกษา				
ไม่ได้เรียน	5	3.0	18	15.7
ประถมศึกษา	141	83.4	70	60.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	13	7.7	14	12.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	7	4.1	8	7.0
อนุปริญญา/ปวส.	1	0.6	5	4.3

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	บ้านวังน้ำเต้า		บ้านคลองโพธิ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	1	0.6	0	0
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.6	0	0
รวม	169	100	115	100
อาชีพหลัก				
เกษตรกรรวม	52	30.8	63	54.8
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	1.2	4	3.5
ค้าขาย	19	11.2	12	10.4
พนักงานบริษัท/ห้างร้าน	3	1.8	2	1.7
รับจ้างทั่วไป	73	43.2	21	18.3
อื่นๆ	20	11.8	13	11.3
รวม	169	100	115	100
อาชีพรอง				
ไม่มี	58	34.3	98	85.2
เกษตรกรรวม	87	51.5	8	7.0
ค้าขาย	3	1.8	6	5.2
รับจ้างทั่วไป	20	11.8	3	2.6
อื่นๆ	1	0.6	0	0
รวม	169	100	115	100
รายได้				
ไม่ระบุ	1	0.6	16	13.9
0 - 10,000 บาท	1	0.6	7	6.1
10,001 - 20,000 บาท	2	1.2	3	2.6
20,001 - 30,000 บาท	25	14.8	8	7.0
30,001 - 40,000 บาท	19	11.2	6	5.2
40,001 - 50,000 บาท	11	6.5	39	33.9

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	บ้านวังน้ำเต้า		บ้านคลองโพธิ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
50,001 บาทขึ้นไป	110	65.1	36	31.3
รวม	169	100	115	100
เงินออม มี	106	62.7	81	70.4
ไม่มี	63	37.3	34	29.6
รวม	169	100	115	100
หนี้สิน มี	80	47.3	60	52.2
ไม่มี	89	52.7	55	47.8
รวม	169	100	115	100
การมีตำแหน่งในกลุ่ม/องค์กร(ระดับหมู่บ้าน)				
มี	51	30.2	16	13.9
ไม่มี	118	69.8	99	86.1
รวม	169	100	115	100
การมีตำแหน่งในกลุ่ม/องค์กร(ระดับตำบล)				
มี	6	4.9	4	3.5
ไม่มี	162	95.9	111	96.5
รวม	169	100	115	100
การมีตำแหน่ง/บทบาทในโครงการ				
มี	36	21.3	15	13.0
ไม่มี	133	78.7	100	87.3
รวม	169	100	115	100
เคยได้รับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง				
เคย	169	100	111	96.5
ไม่เคย	0	0	4	3.5
รวม	169	100	115	100

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	บ้านวังน้ำเต้า		บ้านคลองโพธิ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาจาก				
การอบรม	140	82.8	88	76.5
โทรทัศน์	10	5.9	13	11.3
หนังสือพิมพ์	0	0	0	0
วิทยุ	3	1.8	1	0.9
หนังสือ	0	0	6	5.2
หอกระจายข่าว	16	9.5	2	1.7
อื่น ๆ	0	0	1	0.9
รวม	169	100	111	100

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม บ้านวังน้ำเต้าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กล่าวคือ เพศหญิงร้อยละ 50.9 และเพศชายร้อยละ 49.1 ส่วนบ้านคลองโพธิ์เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ เพศชายร้อยละ 50.4 และเพศหญิงร้อยละ 49.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งสองหมู่บ้านจะอยู่ในกลุ่มอายุ 41-50 ปี ซึ่งบ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 38.3 และบ้านวังน้ำเต้าคิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมาของหมู่บ้านคลองโพธิ์คือกลุ่มอายุ 31-40 ปี บ้านวังน้ำเต้าคือกลุ่มอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.9 ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มอายุ มากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.3 น้อยที่สุดคือกลุ่มอายุน้อยกว่า 20 ปี บ้านวังน้ำเต้าคิดเป็น ร้อยละ 1.2 และบ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 5.2

สถานภาพครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองหมู่บ้านส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส กล่าวคือบ้านวังน้ำเต้าคิดเป็นร้อยละ 78.7 และบ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 61.7

จำนวนสมาชิกในครอบครัวบ้านวังน้ำเต้าไม่ระบุจำนวน คิดเป็นร้อยละ 4.1 บ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 8.7 ส่วนใหญ่บ้านวังน้ำเต้าคือกลุ่มจำนวน 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 66.9 รองลงมาคือกลุ่มจำนวน 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 29 และไม่มีในกลุ่มมากกว่า 6 คนขึ้นไป ส่วนบ้านคลองโพธิ์มากที่สุดคือกลุ่มจำนวน 4 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมาคือกลุ่มจำนวน 1 - 3 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 และน้อยสุดคือกลุ่มมากกว่า 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.2

ระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองหมู่บ้านส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา กล่าวคือ บ้านวังน้ำเต้าร้อยละ 83.4 และบ้านคลองโพธิ์ร้อยละ 60.9 รองลงมาคือมีการศึกษาในระดับมัธยมต้น บ้านวังน้ำเต้าคิดเป็นร้อยละ 7.7 บ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 12.2 ระดับการศึกษาน้อยที่สุดคือระดับอนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี บ้านวังน้ำเต้าคิดเป็นร้อยละ 0.6 ส่วนบ้านคลองโพธิ์ไม่มีระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพหลัก พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของบ้านวังน้ำเต้ามีอาชีพรับจ้างทั่วไปร้อยละ 43.2 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 30.8 ส่วนบ้านคลองโพธิ์อาชีพส่วนใหญ่เกษตรกรรมร้อยละ 54.8 รองลงมาคือรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 18.3 น้อยที่สุดบ้านวังน้ำเต้าคืออาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.2 บ้านคลองโพธิ์อาชีพพนักงาน/บริษัทหรือห้างร้านคิดเป็นร้อยละ 1.7

อาชีพรอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บ้านวังน้ำเต้าอาชีพเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคือไม่มีอาชีพรองคิดเป็นร้อยละ 34.3 บ้านคลองโพธิ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรองคิดเป็นร้อยละ 85.2 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 7.0 น้อยที่สุดคืออาชีพอื่น ๆ บ้านวังน้ำเต้าคิดเป็นร้อยละ 0.6 บ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 0

รายได้ มีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ระบุรายได้บ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 13.9 บ้านวังน้ำเต้าร้อยละ 0.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บ้านวังน้ำเต้ามีรายได้ 50,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 65.1 ส่วนบ้านวังน้ำเต้ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 40,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมามีบ้านวังน้ำเต้ามีรายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.8 บ้านคลองโพธิ์มีรายได้ 50,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.3 น้อยที่สุดกลุ่มตัวอย่างทั้งสองหมู่บ้านมีรายได้ 10,001-20,000 บาท บ้านวังน้ำเต้า คิดเป็นร้อยละ 0.6 บ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 2.6

การมีเงินออม บ้านวังน้ำเต้ามีเงินออมคิดเป็นร้อยละ 62.7 บ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 70.4 บ้านวังน้ำเต้าส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 52.7 ส่วนบ้านคลองโพธิ์ส่วนใหญ่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 52.2 การมีตำแหน่งในกลุ่มองค์กรระดับหมู่บ้าน บ้านวังน้ำเต้าคิดเป็นร้อยละ 30.2 บ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 13.9 การมีตำแหน่งในกลุ่มองค์กรระดับตำบล บ้านวังน้ำเต้าคิดเป็นร้อยละ 4.9 บ้านคลองโพธิ์คิดเป็นร้อยละ 3.5 การมีตำแหน่ง/บาทบาทในโครงการบ้านวังน้ำเต้าคิดเป็นร้อยละ 21.3 บ้านคลองโพธิ์ คิดเป็นร้อยละ 13.0

การเคยได้รับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างทั้งสองหมู่บ้านเคยได้รับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก บ้านวังน้ำเต้าคิดเป็นร้อยละ 100 บ้านคลองโพธิ์ คิดเป็น

ร้อยละ 96.5 ส่วนใหญ่ทั้งสองหมู่บ้าน ได้รับแหล่งความรู้มาจากการอบรม บ้านวังน้ำเต้าคิดเป็นร้อยละ 82.8 บ้านคลองโพธิ์ คิดเป็นร้อยละ 76.5

4.2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมในการคิด

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	บ้านวังน้ำเต้า			บ้านคลองโพธิ์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
การทำสวนครัว	3.85	.74	มาก	3.99	1.05	มาก
ปลอดอบายมุข	4.14	.69	มาก	3.80	.94	มาก
ครัวเรือนมีอาชีพเสริม	3.83	.76	มาก	3.79	.97	มาก
ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	3.47	.6	ปานกลาง	3.66	.93	มาก
การออมของครัวเรือน	3.89	.73	มาก	3.78	.97	มาก
กลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน	3.88	.85	มาก	3.70	1.03	มาก
การสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน	3.57	.80	มาก	3.82	1.01	มาก
การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน	4.02	.75	มาก	3.77	.94	มาก
ชุมชนใช้วิถีปฏิบัติอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ	3.64	.81	มาก	3.66	.96	มาก
ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่	4.13	.60	มาก	3.74	.98	มาก
ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจนคนด้อยโอกาส	3.77	.67	มาก	3.66	.90	มาก
ชุมชนรู้จักสามัคคี	4.07	.66	มาก	3.77	.97	มาก
เฉลี่ย	3.85	.56	มาก	3.76	.85	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าประชาชนทั้งสองหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการคิด อยู่ในระดับมาก บ้านวังน้ำเต้า ค่าเฉลี่ย = 3.85 บ้านคลองโพธิ์ ค่าเฉลี่ย = 3.76 โดยบ้านคลองโพธิ์มี

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด 12 กิจกรรม โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การทำสวนครัว ส่วนบ้านวังน้ำเต้า มี 11 กิจกรรมที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก กิจกรรมที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลางคือครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย $\mu = 3.47$ และกิจกรรมที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก ซึ่งกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกิจกรรมปลูกดอกบายมุข มีค่าเฉลี่ย 4.14

ตารางที่ 3 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	บ้านวังน้ำเต้า			บ้านคลองโพธิ์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
การทำสวนครัว	3.82	.80	มาก	3.92	1.05	มาก
ปลูกดอกบายมุข	4.02	.79	มาก	3.74	.99	มาก
ครัวเรือนมีอาชีพเสริม	3.81	.74	มาก	3.77	1.06	มาก
ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	3.51	.74	มาก	3.61	.94	มาก
การออมของครัวเรือน	3.94	.75	มาก	3.66	.96	มาก
กลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน	3.93	.80	มาก	3.75	1.00	มาก
การสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน	3.54	.86	มาก	3.58	1.01	มาก
การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน	4.00	.79	มาก	3.96	1.07	มาก
ชุมชนใช้วัสดุติดบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ	3.65	.78	มาก	3.74	1.00	มาก
ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่	4.13	.56	มาก	3.87	1.08	มาก
ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส	3.88	.61	มาก	3.67	.96	มาก
ชุมชนรู้จักสามัคคี	4.09	.65	มาก	3.74	1.07	มาก
เฉลี่ย	3.86	.59	มาก	3.75	.91	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนทั้งสองหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการวางแผนระดับมาก บ้านวังน้ำเต้า ค่าเฉลี่ย $\mu = 3.86$ บ้านคลองโพธิ์ ค่าเฉลี่ย $\mu = 3.75$ โดยบ้านวังน้ำเต้า กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่ และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยสุด คือ ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ส่วนบ้านคลองโพธิ์กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ส่วนกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือการ สืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	บ้านวังน้ำเต้า			บ้านคลองโพธิ์		
	ค่าเฉลี่ย μ	SD	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
การทำสวนครัว	3.99	.68	มาก	3.86	1.09	มาก
ปลอดอบายมุข	4.18	.72	มาก	3.71	1.03	มาก
ครัวเรือนมีอาชีพเสริม	3.94	.67	มาก	3.73	1.08	มาก
ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	3.59	.71	มาก	3.71	1.08	มาก
การออมของครัวเรือน	4.04	.67	มาก	3.73	1.04	มาก
กลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน	4.02	.73	มาก	3.68	1.02	มาก
การสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน	3.69	.76	มาก	3.72	1.08	มาก
การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน	4.12	.68	มาก	3.65	1.07	มาก
ชุมชนใช้วัตถุติดบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ	3.73	.80	มาก	3.56	1.05	มาก
ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่	4.24	.63	มาก	3.70	1.06	มาก
ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส	3.87	.67	มาก	3.65	1.06	มาก
ชุมชนรู้จักสามัคคี	4.15	.69	มาก	3.64	1.02	มาก
เฉลี่ย	3.96	.56	มาก	3.69	.95	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนทั้งสองหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินการระดับมาก บ้านวังน้ำเต้า ค่าเฉลี่ย (μ) = 3.96 บ้านคลองโพธิ์ ค่าเฉลี่ย (μ) = 3.69 โดยบ้านวังน้ำเต้ากิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่ ค่าเฉลี่ย (μ) = 4.24 และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (μ) = 3.59 ส่วน

บ้านคลองโพธิ์กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการทำสวนครัว ค่าเฉลี่ย (μ) = 3.86 และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือชุมชนใช้วัดฤดีบอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ย (μ) = 3.56

ตารางที่ 5 การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	บ้านวังน้ำเต้า			บ้านคลองโพธิ์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
การทำสวนครัว	3.76	.80	มาก	3.86	1.29	มาก
ปลดออบายมุข	4.05	.83	มาก	3.65	1.20	มาก
ครัวเรือนมีอาชีพเสริม	3.79	.79	มาก	3.65	1.22	มาก
ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	3.51	.77	มาก	3.63	1.20	มาก
การออมของครัวเรือน	3.87	.76	มาก	3.69	1.22	มาก
กลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน	3.86	.81	มาก	3.59	1.19	มาก
การสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน	3.64	.87	มาก	3.58	1.19	มาก
การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน	3.98	.84	มาก	3.65	1.18	มาก
ชุมชนใช้วัดฤดีบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ	3.59	.91	มาก	3.54	1.20	มาก
ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่	4.00	.74	มาก	3.84	1.26	มาก
ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจนคนด้อยโอกาส	3.80	.66	มาก	3.67	1.17	มาก
ชุมชนรู้จักสามัคคี	4.03	.75	มาก	3.74	1.22	มาก
เฉลี่ย	3.82	.66	มาก	3.66	1.13	มาก

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ทั้งสองหมู่บ้านประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลในระดับมาก บ้านวังน้ำเต้า ค่าเฉลี่ย (μ) = 3.82 บ้านคลองโพธิ์ ค่าเฉลี่ย (μ) = 3.66 โดยบ้านวังน้ำเต้ากิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ปลอดออบายมุข ค่าเฉลี่ย(μ)=4.05 ส่วนกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมค่าเฉลี่ย (μ) = 3.51 ส่วนบ้านคลองโพธิ์

กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการทำสวนครัว ค่าเฉลี่ย (μ) = 3.86 และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ชุมชนใช้วัตถุบิอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ย 3.54

ตารางที่ 6 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	บ้านวังน้ำเต้า			บ้านคลองโพธิ์		
	ค่าเฉลี่ย	Sd	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	Sd	ระดับ
ครัวเรือนท่านมีผักสวนครัวไว้กินเอง	3.99	.69	มาก	3.82	.97	มาก
ครัวเรือนท่านมีค่าใช้จ่ายในเรื่องอบายมุขลดลง	4.36	.66	มาก	3.77	.98	มาก
ครัวเรือนท่านมีรายได้จากอาชีพเสริม	4.05	.70	มาก	3.78	.98	มาก
ครัวเรือนท่านมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพลดลง	4.08	.69	มาก	3.77	.95	มาก
ครัวเรือนท่านมีเงินออมเพิ่มขึ้น	3.98	.72	มาก	3.77	.95	มาก
ครัวเรือนท่านได้รับประโยชน์จากกลุ่มออมทรัพย์	3.76	.82	มาก	3.74	.94	มาก
ครัวเรือนมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.72	.82	มาก	3.70	.95	มาก
ครัวเรือนท่านมีความพอประมาณ มีเหตุผลมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในการดำรงชีวิตประจำวันไม่เดือดร้อน	4.07	.68	มาก	3.84	1.0	มาก
ครัวเรือนมีต้นทุนการผลิตลดลงและสิ่งแวดล้อมดี	3.89	.65	มาก	3.78	.94	มาก
ครัวเรือนได้รับความร่มรื่น และมีไม้ใช้สอยเพียงพอ	4.01	.71	มาก	3.74	.93	มาก
ครัวเรือนได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน	3.87	.79	มาก	3.83	.98	มาก
ครัวเรือนมีความสุขไม่มีปัญหาเดือดร้อน	4.05	.77	มาก	3.73	.95	มาก
เฉลี่ย	3.98	.55	มาก	3.77	.84	มาก

จากตารางที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้งสองหมู่บ้าน ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมาก บ้านวังน้ำเต้า ค่าเฉลี่ย (μ) = 3.98 บ้านคลองโพธิ์ ค่าเฉลี่ย (μ) = 3.77 โดยบ้านวังน้ำเต้ามีกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายในเรื่องอบายมุขลดลง ค่าเฉลี่ย (μ) = 4.36 และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือกิจกรรมครัวเรือนมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (μ) = 3.72 ส่วนบ้านคลองโพธิ์มีกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

คือกิจกรรมครัวเรือนท่านมี ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ในการดำรงชีวิตประจำวัน ไม่เดือดร้อน ค่าเฉลี่ย (μ) = 3.84 และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือกิจกรรมครัวเรือนมีการ สืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 3.70

ตารางที่ 7 สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	SD	ระดับ การมีส่วนร่วม
ในการคิด	3.81	.69	มาก
ในการวางแผน	3.81	.73	มาก
ในการดำเนินการ	3.85	.75	มาก
ในการติดตามประเมินผล	3.76	.88	มาก
ในการรับผลประโยชน์	3.90	.69	มาก

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	บ้านวังน้ำเต้า			บ้านคลองโพธิ์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
ในการคิด	3.85	.56	มาก	3.76	.85	มาก
ในการวางแผน	3.86	.59	มาก	3.75	.91	มาก
ในการดำเนินการ	3.96	.56	มาก	3.69	.95	มาก
ในการติดตามประเมินผล	3.82	.66	มาก	3.66	1.13	มาก
ในการรับผลประโยชน์	3.98	.55	มาก	3.77	.84	มาก

จากตารางที่ 7 และ 8 ผลการศึกษพบว่า ประชาชนของทั้งสองหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินงาน การได้รับประโยชน์ และการติดตามประเมินผล ตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในหมู่บ้านทั้งสองพบว่าประชาชนของทั้งสองหมู่บ้านมีระดับการมีส่วนร่วม

ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินงาน การได้รับประโยชน์ และการติดตามและประเมินผล อยู่ในเกณฑ์มากทั้งสองหมู่บ้าน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านวังน้ำเต้า)

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	บ้านวังน้ำเต้า					
	เพศชาย			เพศหญิง		
	ค่าเฉลี่ย (μ)	SD	ระดับ การมี ส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	SD	ระดับ การมี ส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมคิด	3.82	.57	มาก	3.89	.55	มาก
2. การมีส่วนร่วมวางแผน	3.82	.61	มาก	3.88	.57	มาก
3. การมีส่วนร่วม ดำเนินการ	3.90	.59	มาก	4.01	.52	มาก
4. การมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผล	3.76	.74	มาก	3.88	.56	มาก
5. การมีส่วนร่วมรับ ผลประโยชน์	3.94	.60	มาก	4.02	.49	มาก

ตารางที่ 10 เพศกับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านคลองโพธิ์)

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	บ้านคลองโพธิ์					
	เพศชาย			เพศหญิง		
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมคิด	3.91	.78	มาก	3.61	.91	มาก
2. การมีส่วนร่วมวางแผน	3.91	.82	มาก	3.59	.97	มาก
3. การมีส่วนร่วมดำเนินการ	3.87	.92	มาก	3.52	.97	มาก
4. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล	3.88	1.01	มาก	3.46	1.21	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	3.87	.84	มาก	3.67	.85	มาก

จากตารางที่ 9 และ 10 ผลการศึกษาพบว่า หมู่บ้านวังน้ำเต้า ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ในระดับมากเหมือนกัน ส่วนบ้านคลองโพธิ์ เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ในระดับมาก เช่นกัน

ตารางที่ 11 อายุกับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านวังน้ำเต้า)

	ช่วงอายุ																				
	ต่ำกว่า 20 ปี			20-30 ปี			31-40 ปี			41-50 ปี			51-60 ปี			มากกว่า 60 ปี					
ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	(ก) อนุรักษ์	ค่า SD	ระดับการอนุรักษ์	(ก) อนุรักษ์	ค่า SD	ระดับการอนุรักษ์	(ก) อนุรักษ์	ค่า SD	ระดับการอนุรักษ์	(ก) อนุรักษ์	ค่า SD	ระดับการอนุรักษ์	(ก) อนุรักษ์	ค่า SD	ระดับการอนุรักษ์	(ก) อนุรักษ์	ค่า SD	ระดับการอนุรักษ์			
	(ข) อนุรักษ์	.05	ปานกลาง	(ข) อนุรักษ์	.48	มาก	(ข) อนุรักษ์	.40	มาก	(ข) อนุรักษ์	.52	มาก	(ข) อนุรักษ์	.58	มาก	(ข) อนุรักษ์	.67	มาก			
	(ค) อนุรักษ์	3.37		(ค) อนุรักษ์	3.94		(ค) อนุรักษ์	3.74		(ค) อนุรักษ์	3.92		(ค) อนุรักษ์	3.91		(ค) อนุรักษ์	3.78		(ค) อนุรักษ์	3.91	
1. การมีส่วนร่วมคิด	(ก) อนุรักษ์	.47	มาก	(ก) อนุรักษ์	.52	มาก	(ก) อนุรักษ์	.45	มาก	(ก) อนุรักษ์	.65	มาก	(ก) อนุรักษ์	.64	มาก	(ก) อนุรักษ์	.57		(ก) อนุรักษ์	.57	
2. การมีส่วนร่วมวางแผน	(ข) อนุรักษ์	.17	มาก	(ข) อนุรักษ์	.45	มาก	(ข) อนุรักษ์	.46	มาก	(ข) อนุรักษ์	.59	มาก	(ข) อนุรักษ์	.56	มาก	(ข) อนุรักษ์	.61		(ข) อนุรักษ์	.61	
3. การมีส่วนร่วมดำเนินการ	(ค) อนุรักษ์	3.62		(ค) อนุรักษ์	4.14		(ค) อนุรักษ์	3.91		(ค) อนุรักษ์	3.97		(ค) อนุรักษ์	4.00		(ค) อนุรักษ์	3.91		(ค) อนุรักษ์	3.91	

ตารางที่ 11 (ต่อ) อายุกับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านวังน้ำเต้า)

	ช่วงอายุ																	
	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		มากกว่า 60 ปี							
ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	(ก) อนุรักษ์	4.12	มาก	อนุรักษ์	3.93	มาก	อนุรักษ์	3.76	มาก	อนุรักษ์	3.91	มาก	อนุรักษ์	3.67	มาก	อนุรักษ์	3.97	มาก
	ค่า SD	.76		ค่า SD	.41		ค่า SD	.44		ค่า SD	.57		ค่า SD	.66		ค่า SD	.86	
4. การมีส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผล	(ก) อนุรักษ์	4.12	มาก	ร่วม	3.93	มาก	ร่วม	3.76	มาก	ร่วม	3.91	มาก	ร่วม	3.86	มาก	ร่วม	3.67	มาก
	ค่า SD	.17		ค่า SD	.68		ค่า SD	.40		ค่า SD	.52		ค่า SD	.48		ค่า SD	.69	
5. การมีส่วนร่วม รับ ผลประโยชน์	(ก) อนุรักษ์	4.12	มาก	ร่วม	4.11	มาก	ร่วม	3.82	มาก	ร่วม	4.03	มาก	ร่วม	4.00	มาก	ร่วม	3.97	มาก
	ค่า SD	.17		ค่า SD	.68		ค่า SD	.40		ค่า SD	.52		ค่า SD	.48		ค่า SD	.69	

ตารางที่ 12 อายุกับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านคลองโพธิ์)

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	ช่วงอายุ											
	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		มากกว่า 60 ปี	
	(ก) ผู้ชาย	ร้อยละ	(ก) ผู้ชาย	ร้อยละ	(ก) ผู้ชาย	ร้อยละ	(ก) ผู้ชาย	ร้อยละ	(ก) ผู้ชาย	ร้อยละ	(ก) ผู้ชาย	ร้อยละ
ร่วมคิด	4.24	.47	4.01	.74	3.86	.68	3.76	.72	4.20	.73	2.85	1.14
ร่วมวางแผน	4.30	.34	4.09	.71	3.96	.85	3.67	.75	4.20	.71	2.80	1.15
ร่วมดำเนินการ	4.15	.46	3.94	.61	3.83	1.00	3.72	.78	4.11	.70	2.70	1.26
ร่วมติดตามประเมินผล	4.37	.31	4.10	.64	3.71	1.15	3.65	1.06	4.24	.73	2.58	1.40
ร่วมรับผลประโยชน์	4.19	.31	4.08	.63	3.90	.66	3.75	.75	4.15	.67	2.91	1.18

จากตารางที่ 11 และ 12 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ในหมู่บ้านคลองโพธิ์ มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ในระดับมาก ส่วนบ้านวังน้ำเต้า มีส่วนร่วมวางแผน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมคิดและร่วมดำเนินการจะอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี หมู่บ้านวังน้ำเต้ามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก แต่บ้านคลองโพธิ์ การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก แต่ร่วมดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ที่มีอายุ 41- 50 ปี หมู่บ้านคลองโพธิ์มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านวังน้ำเต้า การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี หมู่บ้านวังน้ำเต้ามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในระดับมาก ส่วนบ้านคลองโพธิ์มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในระดับปานกลาง

ตารางที่ 13 การศึกษากับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง(บ้านวังน้ำเต้า)

ระดับการศึกษา	ขั้นตอนการมีส่วนร่วม									
	ร่วมคิด		ร่วมวางแผน		ร่วมดำเนินการ		ร่วมติดตามฯ		ร่วมรับประโยชน์	
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม
ไม่ได้เรียน	4.40	มาก	4.20	มาก	4.40	มาก	4.60	มากที่สุด	4.20	มาก
ประถมศึกษา	3.75	มาก	3.78	มาก	3.88	มาก	4.02	มาก	3.90	มาก
มัธยมต้น	4.00	มาก	4.07	มาก	4.23	มาก	4.00	มาก	3.92	มาก
มัธยมปลาย/ปวช.	4.14	มาก	4.28	มาก	4.57	มาก	4.28	มาก	4.42	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	5.00	มากที่สุด	5.00	มากที่สุด	5.00	มากที่สุด	5.00	มากที่สุด	5.00	มากที่สุด
ปริญญาตรี	4.00	มาก	4.00	มาก	4.00	มาก	4.00	มาก	5.00	มากที่สุด
สูงกว่าปริญญาตรี	3.00	มาก	3.00	มาก	3.00	มาก	3.00	มาก	4.00	มาก

ตารางที่ 14 การศึกษากับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง(บ้านคลองโพธิ์)

ระดับการศึกษา	ขั้นตอนการมีส่วนร่วม									
	ร่วมคิด		ร่วมวางแผน		ร่วมดำเนินการ		ร่วมติดตามฯ		ร่วมรับประโยชน์	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	(μ)	ส่วนร่วม	(μ)	ส่วนร่วม	(μ)	ส่วนร่วม	(μ)	ส่วนร่วม	(μ)	ส่วนร่วม
ไม่ได้เรียน	4.16	มาก	4.33	มาก	4.05	มาก	4.11	มาก	4.27	มาก
ประถมศึกษา	3.52	มาก	3.51	มาก	3.47	ปานกลาง	3.45	ปานกลาง	3.81	มาก
มัธยมต้น	3.71	มาก	3.64	มาก	3.64	มาก	3.64	มาก	3.78	มาก
มัธยมปลาย/ ปวช.	3.62	มาก	3.75	มาก	4.25	มาก	4.12	มาก	4.12	มาก
อนุปริญญา/ ปวส.	4.00	มาก	4.00	มาก	4.00	มาก	4.00	มาก	4.00	มาก

จากตารางที่ 13 และ 14 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา บ้านวังน้ำเต้า มีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านคลองโพธิ์ มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมรับผลประโยชน์ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย/ปวช. บ้านคลองโพธิ์ มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านวังน้ำเต้า มีส่วนร่วมร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก แต่ การมีส่วนร่วมดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. บ้านวังน้ำเต้า มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านวังน้ำเต้า มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในระดับมากที่สุด ผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี บ้านวังน้ำเต้า การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมคิด ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 15 อาชีพหลักกับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านวังน้ำเต้า)

อาชีพหลัก	ร่วมคิด			ร่วมวางแผน			ร่วมดำเนินการ			ร่วมติดตามฯ			ร่วมปรับปรุงโยชน์		
	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม
เกษตรกรรม	4.17	.48	มาก	4.12	.53	มาก	4.18	.56	มาก	4.08	.74	มาก	4.21	.67	มาก
รับราชการ/วิสาหกิจ	3.88	.76	มาก	3.91	.82	มาก	3.87	.76	มาก	3.91	.82	มาก	4.41	.58	มาก
ค้าขาย	3.66	.34	มาก	3.63	.37	มาก	3.71	.38	มาก	3.54	.46	มาก	3.88	.32	มาก
พนักงานบริษัท/ห้างร้าน	3.80	.17	มาก	4.08	.65	มาก	4.02	.37	มาก	3.91	.57	มาก	3.66	.30	มาก
รับจ้างทั่วไป	3.78	.52	มาก	3.77	.63	มาก	3.93	.56	มาก	3.78	.58	มาก	3.88	.49	มาก
อื่นๆ	3.42	.64	ปานกลาง	3.60	.50	มาก	3.72	.53	มาก	3.53	.67	มาก	3.85	.39	มาก

ตารางที่ 16 อาชีพหลักกับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านคลองโพธิ์)

อาชีพหลัก	รวมคิด				รวมวางแผน				รวมดำเนินการ				รวมติดตามฯ				รวมรับประโยชน์			
	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	σ	ระดับการมีส่วนร่วม		
เกษตรกรรวม	3.73	.84	มาก	3.74	.87	มาก	3.69	.87	มาก	3.66	1.05	มาก	3.73	.83	มาก	3.73	.83	มาก		
รับราชการ/วิสาหกิจ	4.60	.18	มากที่สุด	3.81	.15	มาก	4.12	.35	มาก	4.22	.10	มาก	4.35	.39	มาก	4.35	.39	มาก		
ค้าขาย	3.91	.64	มาก	3.93	.83	มาก	3.69	.98	มาก	3.72	1.32	มาก	3.76	1.06	มาก	3.76	1.06	มาก		
พนักงานบริษัท/ห้างร้าน	3.95	.05	มากที่สุด	4.79	.05	มากที่สุด	4.50	.11	มากที่สุด	4.33	.35	มากที่สุด	4.00	.53	มากที่สุด	4.00	.53	มากที่สุด		
รับจ้างทั่วไป	3.84	.66	มาก	3.78	.83	มาก	3.81	.98	มาก	3.78	1.24	มาก	3.89	.70	มาก	3.89	.70	มาก		
อื่นๆ	3.28	1.29	ปานกลาง	3.34	1.29	ปานกลาง	3.23	1.32	ปานกลาง	3.25	1.36	ปานกลาง	3.57	1.07	ปานกลาง	3.57	1.07	ปานกลาง		

จากตารางที่ 15 และ 16 ผลการศึกษาพบว่า อาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งสองหมู่บ้านการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ บ้านคลองโพธิ์ มีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านวังน้ำเต้า การมีส่วนร่วมคิด และร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

อาชีพค้าขาย บ้านคลองโพธิ์ มีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านวังน้ำเต้า การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

อาชีพพนักงานบริษัท/ห้างร้าน บ้านวังน้ำเต้ามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านคลองโพธิ์ มีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 17 รายได้กับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านวังน้ำเต้า)

รายได้	ขั้นตอนการมีส่วนร่วม									
	ร่วมคิด		ร่วมวางแผน		ร่วมดำเนินการ		ร่วมติดตามฯ		ร่วมรับประโยชน์	
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม
ไม่ระบุ	4.00	มาก	5.00	มากที่สุด	4.00	มาก	5.00	มากที่สุด	4.00	มาก
0-10,000 บาท	4.00	มาก	4.00	มาก	4.00	มาก	4.00	มาก	4.00	มาก
10,001-20,000 บาท	4.50	มาก	4.50	มาก	4.50	มาก	4.50	มาก	4.00	มาก
20,001-30,000 บาท	3.60	มาก	3.60	มาก	3.80	มาก	3.56	มาก	3.84	มาก
30,001-40,000 บาท	4.05	มาก	4.00	มาก	4.00	มาก	3.84	มาก	3.94	มาก
40,001-50,000 บาท	3.72	มาก	3.81	มาก	3.90	มาก	3.81	มาก	3.72	มาก
50,001 บาท ขึ้นไป	3.81	มาก	3.84	มาก	3.98	มาก	3.77	มาก	4.00	มาก

ตารางที่ 18 รายได้กับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านคลองโพธิ์)

รายได้	ขั้นตอนการมีส่วนร่วม									
	ร่วมคิด		ร่วมวางแผน		ร่วมดำเนินการ		ร่วมติดตามฯ		ร่วมรับประโยชน์	
	ค่า	ระดับ	ค่า	ระดับ	ค่า	ระดับ	ค่า	ระดับ	ค่า	ระดับ
	เฉลี่ย	การมี	เฉลี่ย	การมี	เฉลี่ย	การมี	เฉลี่ย	การมี	เฉลี่ย	การมี
μ	ส่วน	μ	ส่วน	μ	ส่วน	μ	ส่วน	μ	ส่วนร่วม	
	ร่วม	ร่วม	ร่วม	ร่วม	ร่วม	ร่วม	ร่วม	ร่วม	ร่วม	ร่วม
ไม่ระบุ	4.25	มาก	4.43	มาก	4.31	มาก	3.93	มาก	4.37	มาก
0-10,000 บาท	4.00	มาก	4.14	มาก	4.00	มาก	3.71	มาก	4.14	มาก
10,001-20,000 บาท	2.66	ปานกลาง	2.66	ปานกลาง	2.33	ปานกลาง	3.60	มาก	3.33	ปานกลาง
20,001-30,000 บาท	3.25	ปานกลาง	3.00	ปานกลาง	3.00	ปานกลาง	3.00	ปานกลาง	3.37	ปานกลาง
30,001-40,000 บาท	3.16	ปานกลาง	3.50	ปานกลาง	3.66	มาก	3.66	มาก	3.50	ปานกลาง
40,001-50,000 บาท	3.66	มาก	3.71	มาก	3.58	มาก	3.69	มาก	3.76	มาก
50,001 บาท ขึ้นไป	3.52	มาก	3.66	มาก	3.63	มาก	3.94	มาก	3.50	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 และ 18 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท บ้านวังน้ำเต้า มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านคลองโพธิ์ มีส่วนร่วมติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท บ้านวังน้ำเต้ามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านคลองโพธิ์ มีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้ที่มีรายได้ 30,001-40,000 บาท บ้านวังน้ำเต้ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านคลองโพธิ์ มีส่วนร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ที่มีรายได้ 50,001 บาทขึ้นไป บ้านวังน้ำเต้ามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านคลองโพธิ์การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 19 ขนาดครอบคลุมตัวกับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง(บ้านวังน้ำเต้า)

ขนาด ครอบคลุม	ร่วมคิด			ร่วมวางแผน			ร่วมดำเนินการ			ร่วมติดตามฯ			ร่วมรับประโยชน์		
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	SD	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	SD	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	SD	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	SD	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	SD
ไม่ระบุ	4.02	.84	มาก	4.25	.72	มาก	4.11	.74	มาก	4.13	.83	มาก	4.10	.88	มาก
1-3 คน	3.82	.59	มาก	3.81	.61	มาก	3.93	.58	มาก	3.77	.71	มาก	3.92	.57	มาก
4-6 คน	3.90	.42	มาก	3.88	.51	มาก	4.01	.48	มาก	3.89	.45	มาก	4.10	.42	มาก
มากกว่า 6 คนขึ้นไป															

ตารางที่ 20 ขนาดครอบครัวกับการมีส่วนร่วมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (บ้านคลองโพธิ์)

ขนาดครอบครัว	รวมคิด			รวมวางแผน			รวมดำเนินการ			รวมติดตามฯ			รวมรับประโยชน์		
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	σ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	σ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	σ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	σ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ระดับการมีส่วนร่วม	σ
ไม่ระบุ	4.31	.42	มาก	4.57	.14	มากที่สุด	4.44	.29	มาก	4.49	.23	มาก	4.34	.23	มาก
1-3 คน	3.63	1.03	มาก	3.64	1.01	มาก	3.56	1.00	มาก	3.63	1.07	มาก	3.70	.95	มาก
4-6 คน	3.75	.73	มาก	3.70	.86	มาก	3.69	.97	มาก	3.56	1.25	มาก	3.74	.82	มาก
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	3.73	.86	มาก	3.64	.81	มาก	3.54	.85	มาก	3.61	1.08	มาก	3.66	.79	มาก

จากตารางที่ 19 และ 20 ผลการศึกษาพบว่า ขนาดครอบครัว 1-3 คน บ้านคลองโพธิ์ การมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน อยู่ในระดับมาก ส่วนบ้านวังน้ำเต้า การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ขนาดครอบครัว 4-6 คน ทั้งสองหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ขนาดครอบครัว มากกว่า 6 คนขึ้นไป บ้านคลองโพธิ์ การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน อยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

4.3 การได้รับการสนับสนุนจากภาคี

ตารางที่ 21 การได้รับสนับสนุนจากภาคี

กิจกรรม	การสนับสนุน (บ้านวังน้ำเต้า)				การสนับสนุน (บ้านคลองโพธิ์)			
	มี		ไม่มี		มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การทำสวนครัว	169	100	0	0	89	77.4	26	22.6
ปลอดอบายมุข	169	100	0	0	99	86.1	16	13.9
ครัวเรือนมีอาชีพเสริม	169	100	0	0	104	90.4	11	9.6
ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	169	100	0	0	89	77.4	26	22.6
การออมของครัวเรือน	168	99.4	1	0.6	102	88.7	13	11.3
กลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน	168	99.4	1	0.6	105	91.3	10	8.7
การสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน	168	99.4	1	0.6	94	81.7	21	18.3
การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน	169	100	0	0	93	80.9	22	19.1
ชุมชนใช้วัตถุดิบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ	169	100	0	0	92	80	23	23
ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่	168	99.4	1	0.6	89	77.4	26	22.6
ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส	168	99.4	1	0.6	113	98.3	2	1.7
ชุมชนรู้จักสามัคคี	168	99.4	1	0.6	98	85.2	17	14.8

จากตารางที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า การได้รับสนับสนุนจากภาคี ทั้งสองหมู่บ้าน ได้รับการสนับสนุนในทุกกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งบ้านวังน้ำเต้ามีกิจกรรมที่ได้รับสนับสนุนจากคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 5 กิจกรรม คือ การทำสวนครัว ปลอดภัยอบายมุข ครัวเรือนมีอาชีพเสริม ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ชุมชนใช้วัดดุติบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ

ตารางที่ 22 ภาคีผู้เข้ามาสนับสนุน (บ้านวังน้ำเต้า)

กิจกรรม	ผู้สนับสนุน									
	อบต.	เกษตร	กศน	ธกส	พัฒนา	ประมง	ออม สิน	ตำรวจ	ปกครอง	รวม
การทำสวนครัว	4	18	125	0	22	0	0	0	0	169
ปลอดภัยอบายมุข	13	0	1		3	0	0	150	2	169
ครัวเรือนมีอาชีพเสริม	0	0	84	2	75	5	0	3	0	169
ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	25	29	66	3	46	0	0	0	0	169
การออมของครัวเรือน	1	0	4	0	159	0	3	0	1	168
กลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน	0	0	2	0	162	0	3	0	1	168
การสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน	7	1	113	0	46	0	0	0	1	168
การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน	1	0	104	0	62	0	0	0	2	169
ชุมชนใช้วัดดุติบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ	139	17	3	0	8	0	0	0	2	169
ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่	157	7	0	0	2	0	0	0	2	168
ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส	167	0	0	0	0	0	0	0	1	168
ชุมชนรู้จักสามัคคี	50	0	5	0	96	0	0	15	2	168

จากตารางที่ 22 ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนจากภาคี บ้านวังน้ำเต้ามีภาคีเข้ามาสนับสนุนหลายหน่วยงานส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานราชการทั้งในระดับอำเภอ และตำบล แต่ไม่มีภาคเอกชน

ตารางที่ 23 ภาคีผู้เข้ามาสนับสนุน (บ้านคลองโพธิ์)

กิจกรรม	ผู้สนับสนุน									
	อบต.	เกษตร	กศน	ธกส	พัฒนา	ประมง	ออม สิน	ตำรวจ	ปกครอง	รวม
การทำสวนครัว	0	1	78	1	9	0	0	0	0	89
ปลอดอบายมุข	1	0	0	1	10	0	0	11	76	99
ครัวเรือนมีอาชีพเสริม	0	0	4	94	1	4	0	0	1	104
ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	0	2	2	76	5	0	0	0	4	89
การออมของครัวเรือน	4	0	0	5	88	0	2	0	3	102
กลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน	4	0	0	1	90	0	7	0	3	105
การสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน	12	1	6		60	0	3	0	12	94
การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน	1	0	3		84	0	2	0	3	93

ตารางที่ 23 (ต่อ) ภาคีผู้เข้ามาสนับสนุน (บ้านคลองโพธิ์)

กิจกรรม	ผู้สนับสนุน									รวม
	อบต.	เกษตร	กศน	ธกส	พัฒนา	ประมง	ออม สิน	ตำรวจ	ปกครอง	
ชุมชนใช้วัสดุดิบ อย่างยั่งยืนใน การประกอบ อาชีพ	4	15	1	1	50	0	0	0	21	92
ชุมชนปลูกต้นไม้ ให้ร่มรื่นเป็น หมู่บ้านน่าอยู่	6	3	0	0	28	0	2	0	50	89
ชุมชนมีการดูแล ช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส	67	0	0	0	0	0	2	0	44	113
ชุมชนรู้จักสามัคคี	21	0	1		40	0	2	14	20	98

จากตารางที่ 23 ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนจากภาคี บ้านคลองโพธิ์มีภาคีเข้ามาสนับสนุนหลายหน่วยงานส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานราชการทั้งในระดับอำเภอ และตำบล แต่ไม่มีภาคเอกชน

4.4 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโครงการ

ตารางที่ 24 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโครงการ (บ้านวังน้ำเต้า)

กิจกรรม	ระดับการเปลี่ยนแปลง					
	มากขึ้น		เท่าเดิม		น้อยลง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครัวเรือนของท่านมีการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง	167	98.8	2	1.2	0	0
ครัวเรือนของท่านปลอดอบายมุข	166	98.2	3	1.8	0	0
ครัวเรือนของท่านมีอาชีพเสริมอื่นนอกจากอาชีพหลัก	151	89.3	18	10.7	0	0
- ครัวเรือนใช้ปุ๋ยชีวภาพในการเพาะปลูก	163	96.4	6	3.6	0	0
- ปลูกผักปลอดสารพิษ	158	93.5	11	6.5	0	0
- ใช้พลังงานทดแทน	83	49.1	86	50.9	0	0
ครัวเรือนของท่านมีการออมเงิน	108	63.9	61	36.1	0	0
คนในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน	100	59.1	69	40.9	0	0
ในหมู่บ้านมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน	102	60.4	67	39.6	0	0
คนในครัวเรือนของท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง	154	91.1	14	8.3	1	0.6
ในหมู่บ้านมีการใช้วัสดุหรือทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประหยัดในการประกอบอาชีพ	122	72.2	46	27.2	1	0.6
ในหมู่บ้านมีการปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่	164	97.0	5	3.0	0	0
ในหมู่บ้านมีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาสและคนประสบปัญหา	161	95.3	8	4.7	0	0
หมู่บ้านมีการจัดทำแผนชุมชนและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนร่วมกัน	164	97.0	5	3.0	0	0

ตารางที่ 25 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโครงการ (บ้านคลองโพธิ์)

กิจกรรม	ระดับการเปลี่ยนแปลง					
	มากขึ้น		เท่าเดิม		น้อยลง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครัวเรือนของท่านมีการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง	90	78.3	24	20.9	1	0.9
ครัวเรือนของท่านปลอดอบายมุข	76	66.1	37	32.2	2	1.7
ครัวเรือนของท่านมีอาชีพเสริมอื่นนอกจากอาชีพหลัก	79	68.7	34	29.6	2	1.7
- ครัวเรือนใช้ปุ๋ยชีวภาพในการเพาะปลูก	54	47.0	59	51.3	2	1.7
- ปลูกผักปลอดสารพิษ	70	60.9	41	35.7	4	3.5
- ใช้พลังงานทดแทน	55	47.8	58	50.4	2	1.7
ครัวเรือนของท่านมีการออมเงิน	86	74.8	29	25.2	0	0
คนในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน	70	60.9	43	37.4	2	1.7
ในหมู่บ้านมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน	68	59.1	43	37.4	4	3.5
คนในครัวเรือนของท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง	78	67.8	35	30.4	2	1.7
ในหมู่บ้านมีการใช้วัสดุหรือทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประหยัดในการประกอบอาชีพ	76	66.1	37	32.2	2	1.7
ในหมู่บ้านมีการปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่	73	63.5	41	35.7	1	0.9
ในหมู่บ้านมีการดูแลช่วยเหลือคนจนคนด้อยโอกาสและคนประสบปัญหา	81	70.4	33	28.7	1	0.9
หมู่บ้านมีการจัดทำแผนชุมชนและนำแผนไปใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนร่วมกัน	74	64.3	40	34.8	1	0.9

จากตารางที่ 24 และ 25 ผลการศึกษาพบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโครงการ ทั้งสองหมู่บ้านส่วนใหญ่ทุกกิจกรรมมีผลการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

4.5 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม

ผลจากการสนทนากลุ่มสามารถสรุปแต่ละหมู่บ้านได้ดังนี้

1. บ้านวังน้ำเต้า

บ้านวังน้ำเต้า หมู่ที่ 6 ต.บางไผ่ อ.บางมูลนาก จ.พิจิตร มีที่ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางมูลนาก ไปทางทิศเหนือ 15 กิโลเมตร สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีและน้ำท่วมขัง ประชาชนจะอาศัยอยู่บริเวณริมแม่น้ำน่านที่ไหลผ่านหมู่บ้าน เนื่องจากบริเวณริมแม่น้ำน่านถูกน้ำกัดเซาะเป็นรูปคล้ายน้ำเต้าชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณนี้จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่าบ้านวังน้ำเต้า

บ้านวังน้ำเต้ามีประชากรอาศัยอยู่จำนวน 169 ครัวเรือน รวม 489 คน แยกเป็นชาย 226 คน หญิง 263 คน ประชาชนส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดอุดรดิตถ์ อุดรธา อ่างทอง ส่วนใหญ่ทำนาเป็นอาชีพหลัก อาชีพรอง คือ ค้าขาย, รับจ้างทั่วไป, ปลูกผักสวนครัว, ปลูกดอกกรัก, ชะอม และข้าวโพดฝักสด โดยข้อมูลจาก จ.ปรู. ปี 2551 ระบุว่าประชากรบ้านวังน้ำเต้ามีรายได้เฉลี่ย 68,003 บาทต่อคนต่อปี

2. เหตุการณ์สำคัญๆที่ส่งผลกระทบต่อคนในหมู่บ้าน

2.1 น้ำท่วมพื้นที่ทำการเกษตร เนื่องจากชาวนาจะทำนาปีละหนึ่งครั้งในช่วงฤดูฝน ประกอบกับพื้นที่บ้านวังน้ำเต้าตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำน่านซึ่งเป็นที่ลุ่มน้ำจึงท่วมขังทุกปี ทำให้นาข้าวเสียหาย

2.2 ปี พ.ศ. 2532 ถึงปี พ.ศ. 2533 เกิดเพลิงกระโดดสีน้ำตาลระบาด ทำให้ผลผลิตข้าวเสียหายจำนวนมาก ชาวนาได้รับความเดือดร้อน

2.3 ปี พ.ศ. 2536 นายขอบ จิวราย ผู้ใหญ่บ้าน ได้ประสานงานโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า เข้าสู่หมู่บ้านใช้เวลาก่อสร้างในปี 2537 ถึง 2538 ทำให้มีน้ำเพื่อทำการเกษตรตลอดปี ส่งผลให้มีน้ำเพียงพอสำหรับทำการเกษตร เช่น ปลูกข้าวโพดฝักสด ปลูกชะอม และในปี พ.ศ. 2541 ชาวนาจึงได้ปรับเปลี่ยนวิธีการทำนาจากการทำนาในช่วงฤดูฝนเพียงปีละครั้ง มาเป็นการทำนาปรัง ในฤดูอื่นส่วนฤดูฝนที่มีน้ำท่วมขังก็งดการทำนาแล้วหันมาหารายได้จากการจับปลา

ปัญหาที่รุนแรงส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อคนในหมู่บ้าน

1. ปัญหาเพลิงกระโดดสีน้ำตาลระบาด ช่วงปี พ.ศ. 2532 ถึงปี พ.ศ. 2533 เพลิงกระโดดสีน้ำตาลระบาดเข้าทำลายนาข้าว ทำให้ผลผลิตข้าวเสียหายจำนวนมากชาวนาไม่ได้ผลผลิต ทำให้เกิดปัญหาหนี้สินตามมา

2. ปัญหาน้ำท่วมทุกปี เกิดความเสียหายแก่นาข้าวทำให้รายได้ลด

3. เมื่อน้ำจากโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ชาวนาทำนาได้ปีละ 2 - 3 ครั้ง เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมี และยาฆ่าแมลงกันอย่างมาก ทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษและต้นทุนในการผลิตสูง

การเริ่มโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ในการประชุมคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล ตำบลบางไผ่ ในเดือนสิงหาคม 2549 พัฒนาการประสานงานงานประจำตำบล คือ นางธัญญทิพย์ มณีศรีโรจน์ ได้สอบถามความคิดเห็นในที่ประชุมว่าหมู่บ้านใดต้องการเป็นหมู่บ้านนำร่องตามโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง นายชอบ จิวราย ผู้ใหญ่บ้านบ้านวังน้ำเต้า หมู่ที่ 6 ต.บางไผ่ อ.บางมูลนาก จ.พิจิตร ได้ยกมือขออาสาที่จะนำหมู่บ้านวังน้ำเต้าสมัครเข้าร่วมโครงการ ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

"พอลูกค้าถามว่าหมู่บ้านไหน
จะอาสาสมัครนำแนวคิดของในหลวงไปใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านบ้าง
ผมก็ยกมือขอสมัครเข้าร่วมโครงการด้วยความเต็มใจ"

(นายชอบ จิวราย ผู้ใหญ่บ้านบ้านวังน้ำเต้า 16 มี.ค.2551)

การจัดการของคณะกรรมการหมู่บ้าน

หลังจากเสร็จสิ้นการประชุมคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล ตำบลบางไผ่ ผู้ใหญ่ชอบ จิวราย จึงนำเรื่องการนำหมู่บ้านสมัครเข้าร่วมโครงการให้คณะกรรมการรับทราบ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางมูลนาก กำหนดจัดฝึกอบรมสตรีอาสาพัฒนาครัวเรือน ละ 1 คน เพื่อให้สตรีเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้ประสานงานจัดเตรียมสถานที่ แจกกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมอบรม

การเข้าร่วมโครงการ ของชาวบ้าน

ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนมากจะมาเข้าร่วมประชุม เข้าร่วมอบรม เข้าร่วมกล่าว คำปฏิญาณตนต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หลังจากการฝึกอบรมชาวบ้านได้ดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ผลการปฏิบัติคือ

ด้านการลดรายจ่าย ได้แก่ ทำปุ๋ยชีวภาพใช้เอง,ปลูกพืชผักสวนครัว

ด้านการเพิ่มรายได้ ได้แก่ ปลูกผัก/ปลูกชะอมขาย,ทำน้ำปลา,ทำปลาร้าขาย,ปลูกดอกกรัก

ด้านการประหยัด ได้แก่ การฝากเงินสัจจะกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ด้านการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต,กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ยชีวภาพ,กลุ่มอาชีพปลูกข้าวโพดฝักสด,

ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ได้แก่ ธรนงค์ใช้ปุ๋ยชีวภาพ
ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือคนชราคนพิการไร้ที่พึ่ง ช่วยเหลือกันในงาน
ต่าง ๆ เช่นงานศพ

ทั้งนี้ บ้านวังน้ำเต้ามีบุคคลที่เป็นตัวอย่าง สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ 19 ราย

กิจกรรมที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วม
ดำเนินการร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์

1. ด้านการลดรายจ่าย ครัวเรือนทำสวนครัวและครัวเรือนปลอดอบายมุข

การร่วมคิด คณะกรรมการหมู่บ้านได้ร่วมหารือกันในการประชาสัมพันธ์ ธรนงค์ให้
ทุกครัวเรือนปลูกพืชผักสวนครัวไว้บริโภคเอง และลด ละ เลิก อบายมุข

การร่วมวางแผน คณะกรรมการได้ร่วมวางแผนประชาสัมพันธ์การนำแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ทุกครั้งที่มีการประชุม และประกาศทางหอกระจายข่าว
โดยมอบผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ประกาศ นอกจากนี้ยังได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาจิตใจคนในหมู่บ้าน เช่น
การจัดอบรมให้ความรู้โดยนิมนต์พระมาบรรยายธรรม อบรมชาวบ้าน ครั้งละ 1 วัน

การร่วมดำเนินการ ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการทุกคนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
เช่น การลด ละ เลิก อบายมุข (ห่วย ไฟ เหล้า บุหรี่) คณะกรรมการได้จัดอบรมธรรมะแก่ชาวบ้าน 2
ครั้ง ๆ ละ 1 วัน โดยได้นิมนต์พระจากวัดสันติวัน และวัดโพธิ์แดน มาบรรยายธรรม ให้ชาวบ้านฟัง
ครั้งละ 1 วัน ปัจจุบันมีครัวเรือนที่เป็นตัวอย่าง ได้แก่ นายชอบ จิวราย และ นายปิ่น การเที่ยง

“แต่ก่อนผมอยู่ไปวันๆเอาแต่เมาทั้งวันเวลามีประชุมผมจะนั่งคอตกน้ำลายไหล
เดี๋ยวนี้ผมเลิกเมาแล้ว และมีรายได้จากการปลูกผักปลอดสารชีวิตดีขึ้นครับ”

(นายปิ่น การเที่ยง คณะกรรมการหมู่บ้านบ้านวังน้ำเต้า 16 มี.ค.2251)

การร่วมติดตามประเมินผล โดยคณะกรรมการหมู่บ้านร่วมกับหัวหน้าคุ้ม จะทำหน้าที่
ออกติดตามประเมินผล และชาวบ้านจะคอยรายงานผลให้ผู้ใหญ่บ้าน/หัวหน้าคุ้มทราบ

การร่วมรับผลประโยชน์ ทุกครัวเรือนมีพืชผักสวนครัวไว้บริโภคเอง ครัวเรือนมี
ค่าใช้จ่ายในเรื่องอบายมุขลดลง ครอบครัวมีความอบอุ่น ส่งผลให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำงาน
ง่ายขึ้น เป็นที่ยอมรับของคนในหมู่บ้าน

2. ด้านการเพิ่มรายได้ ครัวเรือนมีอาชีพเสริม ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

การร่วมคิด คณะกรรมการหมู่บ้านได้ร่วมหารือกันในการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพ
เสริม และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เนื่องจากบ้านวังน้ำเต้า มีโครงการสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้า ทำให้มี
น้ำเพียงพอเหมาะสำหรับใช้ในการทำการเกษตร ส่งผลให้มีการใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลงมาก ทำให้
ต้นทุนในการทำนาสูง ขยายผลผลิตได้ราคาต่ำ กรรมการจึงร่วมกันคิดหาทางออกร่วมกัน

การร่วมวางแผน คณะกรรมการได้ร่วมวางแผนรณรงค์ให้ครัวเรือนใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี ใช้น้ำหมักสารไล่แมลง แทนสารเคมีฆ่าแมลง ในการปลูกผัก และทำนาข้าว เนื่องจากปุ๋ยเคมี , ยาฆ่าแมลง มีราคาแพง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง และ ยังเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตตลอดจนคุณภาพน้ำและดิน เสื่อมโทรม โดยร่วมกันจัดทำเป็นแผนชุมชนกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของหมู่บ้านไว้ว่า

“หมู่บ้านปลอดสารพิษ ประชาชนยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข เป็นหมู่บ้านอยู่เย็นเป็นสุข”
(แผนชุมชนบ้านวังน้ำเต้า 2550)

การร่วมดำเนินการ จัดเวทีประชาคมในหมู่บ้าน ประชาสัมพันธ์และร่วมเป็นกรรมการจัดตั้งกลุ่มปุ๋ยชีวภาพ 1 กลุ่ม สมาชิก 54 คน โดยการระดมหุ้น ปัจจุบันมีเงินทุนดำเนินการ 120,000 บาท และส่งเสริมให้ ครัวเรือนมีอาชีพเสริม เช่นปลูกผักชะอม ผักสวนครัว ข้าวโพดฝักสด ดอกกล้วย ทำปลาร้า ทำน้ำปลา ทำปลาอย่าง รวม 136 ครัวเรือน คณะกรรมการหมู่บ้านที่ปฏิบัติเป็นตัวอย่างในการใช้ปุ๋ยชีวภาพในนาข้าวได้แก่ นายวงษ์ คุ้มเดือน นายชอบ จิวราย และสมาชิก อบต.นางสุนิสา ชนกะภัย

การร่วมติดตามประเมินผล ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้านจะออกเยี่ยมเยียนพูดคุยกันฉันทามิตร และหากมีปัญหาจะนำมาหารือกันในเวทีประชาคมประจำเดือน

การร่วมรับผลประโยชน์ คณะกรรมการและประชาชนมีรายได้จากอาชีพเสริมตลอดจนครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ ลดลง

3. ด้านการประหยัด ครัวเรือนมีการออมทรัพย์ ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังน้ำเต้าก่อตั้งขึ้นในปี 2541 คณะกรรมการหมู่บ้านมีความเห็นว่าอยากให้ทุกคนในหมู่บ้านมีเงินออม จึงร่วมวางแผนที่จะให้สมาชิกมีการออมเงิน โดยเริ่มต้นจากการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยกรรมการจัดทำเป็นตัวอย่าง และติดตามประเมินผล โดยการพูดคุยกันกับกรรมการด้วยกันประโยชน์ที่ได้คือ กรรมการหมู่บ้านทราบรายรับรายจ่าย และมีการออมเงิน

4. ด้านการเรียนรู้ ชุมชนมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น แล ครัวเรือนมีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน

คณะกรรมการหมู่บ้านร่วมกันคิด เรื่องการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้วางแผนจัดทำจุดเรียนรู้การทำเตาเผาถ่านแบบโบราณ มาใช้ และร่วมกันลงมือทำ 2 แห่ง ทำให้มีเชื้อเพลิงหุงต้มใช้เอง นอกจากนี้ผู้ใหญ่ชอบ จิวราย ยังให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องการลดต้นทุน

การผลิต โดยการทำน้ำหมักชีวภาพ การผลิตปุ๋ยชีวภาพ สารไล่แมลง สอร์โมน ไข่เอง และแจกจ่ายให้ชาวบ้านใช้ด้วย

“แต่ก่อนทุกปีน้ำท่วมมาทุกปี พอผมเป็นผู้ใหญ่บ้านก็เสนอขอโครงการสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้าทำให้มีน้ำทำนาตลอดปี คนก็พากันทำนามากใช้ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลงมาก ปี 49 ผมลงทุนไปเป็นแสนขายข้าวได้ห้าหมื่นกว่าเจ็งเลยมาหารู้กับกับกรรมการว่าไอ้ความรู้ที่เราเคยไปอบรมมาพวกปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักต่างๆ ลองเอามาทำกันดีไหม ตกลงทำกันสามคน ปรากฏว่าลงทุนไปแปดหมื่นได้กำไรเป็นแสน ชาวบ้านเห็นก็อยากทำตามผมเลยทำแจกบางคนมาเอาของฟรีบ่อยๆก็อายเขาก็เลยทำใช้เอง ตอนนี้นำกันหลายคนแล้ว”

(นายชอบ จักราย ผู้ใหญ่บ้านบ้านวังน้ำเต้า 16 มี.ค.2551)

5. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ชุมชนใช้วัตถุดิบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ และ ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่

เนื่องจากเกิดปัญหาปุ๋ยเคมีแพง ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการไปอบรมเรื่องปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพ สอร์โมนต่างๆ ที่ส่วนราชการจัดให้ไปอบรม ก็ไปแต่ไม่เคยนำมาใช้ เมื่อเกิดเหตุการณ์ต้นทุนการผลิตสูงจึงพูดคุยหาทางออกร่วมกัน โดยทดลองทำ กัน 3 คน ปรากฏว่าได้ผล ชาววังน้ำเต้าหลายคนจึงหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพในการเพาะปลูก ทำให้มีต้นทุนการผลิตลดลงและสิ่งแวดล้อมดี คราวเรือนได้รับความร่มรื่น และมีไม้ใช้สอย เพียงพอ

6. ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาสและ คนประสบปัญหา ชุมชนรู้จักสามัคคี

คณะกรรมการหมู่บ้าน ร่วมกันวางแผนแบ่งการปกครองออกเป็นคุ้ม รวม 9 คุ้ม ทำให้ง่ายต่อการดูแลรับทราบปัญหาของคนในหมู่บ้านอย่างใกล้ชิด และนำเสนอให้ผู้ใหญ่บ้าน และ อบต.ทราบ ทำให้การช่วยเหลือคนในหมู่บ้านเป็นไปอย่างทั่วถึงรวดเร็ว

ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้านเปลี่ยนไปเมื่อโครงการฯเข้ามา

เมื่อโครงการฯ เข้ามาในหมู่บ้านคณะกรรมการหมู่บ้านตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น คือ เมื่อชาวบ้านนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้หลักความมีเหตุผล ความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เช่น การลดรายจ่ายโดยการทำสวนครัวทำบัญชีครัวเรือน เพิ่มรายได้จากอาชีพเสริม และประหยัดทำให้มีรายได้ เมื่อครัวเรือนปลอดภัยมีความสุข ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ตัวอย่างดูได้จากนายปิ่น การเที่ยง

โครงการฯช่วยแก้ปัญหาที่ชุมชนมีได้

คณะกรรมการหมู่บ้านมีความเห็นตรงกันว่า โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงสามารถช่วยแก้ปัญหาที่ชุมชนมีได้ เช่น การลดรายจ่าย การลด ละ เลิก อบายมุข โดยเริ่มจากการที่หน่วยงานพัฒนาชุมชนอำเภอและภาคีการพัฒนาได้จัดให้มีการฝึกอบรมตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านดังกล่าวของผู้นำหมู่บ้านที่ว่า

“ ผมเชื่อมั่นว่าคนทุกคนอยากเป็นคนดี อยากทำความดี แต่ไม่รู้จะเริ่มตั้งแต่ตรงไหน เมื่อโครงการนี้เข้ามาทำให้เรามีแนวทางที่จะทำความดี”

(นายชอบ จิวราย 16 มี.ค.2551)

ส่วนราชการ/ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วม คือ

ส่วนราชการ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางมูลนาก เข้ามามีส่วนร่วมโดยการจัดประชุมชี้แจงโครงการ เลือกคณะทำงานฝึกอบรมสตรีอาสาพัฒนาครัวเรือนละ 1 คน เพื่อให้สตรีเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางมูลนาก สนับสนุนพันธุ์ปลาแก่ครัวเรือนในหมู่บ้าน 20 ครัวเรือน ๆ ละ 300 ตัว

นายวันชัย พิสุจน์ศิลป์ ปศุสัตว์อำเภอบางมูลนาก ให้ความรู้แก่ชาวบ้านเรื่องการเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภค หรือขาย การเลี้ยงสัตว์ปี เป็ด ไก่ และการระวังป้องกันไข้หวัดนก

นายวิสันต์ ช่างวิเชียร ประมงอำเภอ ให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงปลาในบ่อปูนเพื่อการบริโภคเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน

นางมะยม เนียมสุวรรณ เกษตรประจำตำบลบางไผ่ ชี้แจงแนวทางการจัดตั้งกลุ่มปุ๋ยชีวภาพ ทำให้หมู่บ้านสามารถจัดตั้งกลุ่มปุ๋ยชีวภาพได้เป็นผลสำเร็จ

นายณรงค์ แฉล้มวงศ์ และนายบุญสืบ กลิ่นชาติ ผู้นำอาชีพก้าวหน้า ได้เล่าประสบการณ์การทำงานโดยใช้สารเคมีแก่ชาวบ้านเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้แก่กัน

2. บ้านคลองโพธิ์

บ้านคลองโพธิ์ ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองพิศิตร ไปทางทิศตะวันตกระยะทางประมาณ 11 กิโลเมตร สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีลำคลองไหลผ่านหลายสายมีต้นโพธิ์ขึ้นอยู่บริเวณลำคลอง จำนวนมาก ประชาชนที่เข้ามาบุกเบิกตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่มาจากจังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี ราชบุรี และนครสวรรค์ เดิมมีชื่อว่าบ้านโพธิ์ศรี เมื่อปี 2403 เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น

“บ้านคลองโพธิ์” โดยมี นายเวียง รอดศรี เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก และ นายเกษม น้อยสมวงษ์ เป็น ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน

ปัจจุบันบ้านคลองโพธิ์เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับทำการเกษตรเนื่องจากอยู่ใน เขตชลประทาน ทำให้ชาวนาสามารถทำนาได้ ปีละ 2 – 3 ครั้ง มีประชากรอาศัยอยู่จำนวน 115 ครัวเรือน รวม 572 คน แยกเป็นชาย 337 คน หญิง 235 คน ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือ ทำนา และอาชีพรอง คือ ปลูกพืช , เลี้ยงปลา , ค้าขาย , ทำไร่ , ทำสวน , รับจ้างทั่วไป , เลี้ยง สัตว์ต่างๆ และนอกจากนี้ยังปลูกไม้ผล พืชผักสวนครัว ไร่รอบๆบริเวณบ้านและบ่อเลี้ยงปลา ซึ่ง การเลี้ยงปลาถูกเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านคลองโพธิ์เป็นอย่างมาก เปรียบเทียบได้จาก ข้อมูล จปฐ. ปี 2550 และปี 2551 เดิมประชาชนมีรายได้เฉลี่ยคนละ 25,000 บาทต่อคนต่อปี และ ในปี 2551 ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยคนละ 55,359 บาทต่อคนต่อปี (ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี2550 และ 2551)

เหตุการณ์สำคัญๆที่ส่งผลกระทบต่อคนในหมู่บ้าน

เมื่อราว 20 ปีที่ผ่านมาบ้านคลองโพธิ์มักจะถูกน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี นาข้าว พืชผักสวน ครัว ไม้ผล ไม้ดอก ต่างได้รับความเสียหาย ประชาชนก็ประสบความยากลำบาก ต่อมามีการสร้าง ถนนเป็นพังกันแม่น้ำยม (ถนนสายสามง่าม- วังจิก) ทำให้น้ำไม่ท่วมนา และเมื่อมีคลอง ชลประทานทำให้น้ำเพียงพอในการทำเกษตร และประมง ชาวบ้านจึงสามารถทำนาข้าว เลี้ยง ปลา ปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ผล ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์

“แต่ก่อนน้ำท่วมทุกปี ปลูกอะไรก็ได้กิน ผู้คนที่นี้ยากจน จนจนเข็ด ไม่มีอะไรจะกิน แม้แต่มะพร้าวยังต้องไปหาจากที่อื่น เดียวนี้มีทุกอย่างเพราะขยันชาวบ้านปลูกอะไรก็ได้กิน”

(นางสมัย น้อยสมพงษ์ 15 มีนาคม 2551)

ปัญหาที่รุนแรงส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อคนในหมู่บ้าน

เมื่อพื้นที่ทำการเกษตรของบ้านคลองโพธิ์เป็นพื้นที่ที่ได้รับน้ำจากคลองชลประทาน ชาวนาจึงทำนาได้ปีละ 2 – 3 ครั้ง ผลที่ตามมาคือ มีการใช้ปุ๋ยเคมี และยาฆ่าแมลงกันอย่างมาก ทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษและต้นทุนในการผลิตสูง

การเริ่มโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้ใหญ่วินัยบ้านคลองโพธิ์ ได้มองเห็นแนวทางในการที่จะพัฒนาความคิดของคน ในชุมชน ให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจาก

ประชาชนในหมู่บ้านประสบปัญหาทำการเกษตรที่มีต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตตกต่ำ ขายได้ในราคาถูก จากการได้รับทราบข่าวสารของทางราชการ การประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆที่กล่าวขานถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ใหญ่เกษมจึงนำมาพูดคุยกับคณะกรรมการหมู่บ้าน

ในขณะเดียวกันแกนนำหมู่บ้าน 5 คน ก็ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมสัมมนาแกนนำเครือข่ายองค์กรภาคประชาชนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” เมื่อกลับมาจึงนำความรู้มาเผยแพร่ ผู้ใหญ่บ้านก็ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว และการจัดประชุมชาวบ้าน โดยเชิญเจ้าหน้าที่จากหลายๆหน่วยงานมาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แล้วจึงจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับหมู่บ้าน โดยมีนายเกษม น้อยสมวงศ์ เป็นประธาน

การจัดการของคณะกรรมการหมู่บ้าน

คณะกรรมการได้จัดประชุมชาวบ้าน และคัดเลือกคณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับหมู่บ้าน คราวเรือนได้ทำข้อตกลงร่วมกันกับคณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับหมู่บ้าน ในการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประสานหน่วยงานราชการให้มาอบรมให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชาวบ้าน โดยคณะกรรมการหมู่บ้านจัดเตรียมสถานที่ แจกกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมอบรม หลังการฝึกอบรมรับความรู้และนำไปปฏิบัติการกรมการจะประเมินผลโดยการเยี่ยมบ้านอย่างไม่เป็นทางการ

เมื่อหน่วยงานพัฒนาชุมชนสนับสนุนงบประมาณ คณะกรรมการหมู่บ้านได้มอบหมายให้กลุ่มเลี้ยงโค และกลุ่มเลี้ยงปลานำไปดำเนินการ เมื่อดำเนินการไปได้ระยะเวลาหนึ่งจึงส่งหมู่บ้านเข้ารับการคัดเลือกเป็นหมู่บ้านต้นแบบใช้ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การเข้าร่วมโครงการ ของชาวบ้าน

ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการ จะเข้าร่วมประชุมรับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้แสดงความคิดเห็น และร่วมกิจกรรมที่ทางภาคราชการสนับสนุน และกิจกรรมที่หมู่บ้านคิดเอง ผลการปฏิบัติคือ

ด้านการลดรายจ่าย ได้แก่ คราวเรือนมีการปลูกพืชผักสวนครัวไม่น้อยกว่า 5 ชนิด, ทำน้ำยาล้างจานใช้เองในครัวเรือน, การทำบัญชีรับ-จ่าย คราวเรือนเพื่อควบคุมรายรับและลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และงดเล่นการพนันที่วัดโดยเด็ดขาด คราวเรือนตัวอย่างคือ นายเกษม น้อยสมวงศ์

ด้านการเพิ่มรายได้ ได้แก่ รวมกลุ่มเลี้ยงปลา, ปลูกผักปลอดสารพิษส่งตลาดไท, แปรรูปปลา(ปลาร้า, ปลาแดดเดียว, ปลาอย่าง ฯลฯ) ผลิตปุ๋ย/ฮอร์โมนบำรุงดินและผล ใช้เอง คราวเรือนตัวอย่าง ได้แก่ นางจำเรียง ทองเพ็ง และนายทวี ตุงคะศิริ

ด้านการประหยัด ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การฝากเงินสัจจะกับกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต ครัวเรือนตัวอย่างคือ นายเกษม น้อยสมวงษ์

ด้านการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มเลี้ยงปลาน้ำเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ ได้แก่ เครื่องคัดพันธุ์ปลา , มี การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การผลิตเครื่องมือจับสัตว์น้ำจากไม้ไผ่, มีจุดเรียนรู้ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ , น้ำยาเอนกประสงค์ มีการแปรรูปผลผลิตจากปลา การจักสาน 1 แห่ง ครัวเรือนตัวอย่าง ได้แก่ นายพันธ์ พานคราม และ นาย สุชาติ สิงห์

ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ได้แก่ การบำรุงรักษาแหล่งน้ำ การคืนธรรมชาติให้แผ่นดินโดยลดการใช้สารเคมี, การปลูกต้นไม้ทดแทน และบำรุงรักษาทุกปี การรณรงค์ใช้ปุ๋ยชีวภาพ แกนนำคนสำคัญในการรณรงค์ คือ นางสมัย น้อยสมวงษ์

ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ได้แก่ คนในชุมชนบ้านคลองโพธิ์ อาศัยอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้อ อารต่อกันเป็นอย่างมาก พี่พากันในลักษณะเครือญาติ เช่น การลงแขกจับปลา และการจัดให้มี กองทุนฌาปนกิจหมู่บ้าน

การลงแขกจับปลา กลุ่มผู้เลี้ยงปลาจะวางแผนปล่อยปลาลงบ่อเป็นช่วงๆเพื่อเวลาขาย จะได้จับปลาในเวลาไล่เลี่ยกัน มีการวางแผนร่วมกันว่าจะปล่อยปลาตอนไหน จับปลาเดือนอะไร และจะช่วยเหลือกันในการลงแขกจับปลา ขายปลาในราคาเดียวกัน ทำให้มีรายได้ และเกิดความ สามีคคีในหมู่บ้าน

“ตั้งแต่รุ่นพ่อ รุ่นแม่ เมื่อมีคนตายชาวบ้านจะนำข้าวสารมาช่วยงานครัวเรือนละ 2 ลิตร แต่ต่อมามีปัญหาคือ ข้าวสารที่นำมารวมกันไม่สามารถหุงได้เพราะเป็นข้าวคนละชนิดคนรุ่นต่อมา จึงเก็บเป็นเงินค่าช่วยงานศพ ปัจจุบันเก็บเงินรายละ 50 บาท จ่ายให้เจ้าภาพในวันที่ 2 ของงาน”

(นายเกษม น้อยสมวงษ์ 15 มีนาคม 2551)

กิจกรรมที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วม ดำเนินการร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์

1. ด้านการลดรายจ่าย ครัวเรือนทำสวนครัวและครัวเรือนปลูกดอกอบายมุข

คณะกรรมการหมู่บ้านได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นที่ประชุม เช่น รณรงค์ให้ทุก ครัวเรือนปลูกพืชผักสวนครัว รณรงค์ให้ลด ละ เลิก อบายมุข, การจัดตั้งกลุ่มสนใจและประสาน วิทยากรมาให้ความรู้ โดยคณะกรรมการได้ร่วมกันวางแผนการประชาสัมพันธ์ ทุกครั้งที่มีการ ประชุม และประกาศทางหอกระจายข่าว

การร่วมดำเนินการ คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้ประสานหาคนมาร่วมจัดตั้งกลุ่มสนใจ กลุ่มละ 20 คน และประสานวิทยากรจาก กศน.อำเภอเมือง มาให้ความรู้ ร่วมกันจัดหาพันธุ์พืช พันธุ์ผักแก่ชาวบ้าน, และพร้อมใจปฏิบัติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น นายเกษม น้อยสมวงษ์ ทำนาโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ, เลี้ยงปลา, ทำน้ำยาเอนกประสงค์ใช้เอง

การร่วมติดตามประเมินผล โดยจะสอบถามความก้าวหน้าการปลูกพืชผักว่าเป็นอย่างไร เมื่อครัวเรือนมีพืชผักสวนครัวไว้บริโภคเอง ที่เหลือแจกจ่ายเพื่อนบ้านแล้วจึงขายทำให้มีรายได้เพิ่ม ครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายในเรื่องอบายมุขลดลง ครัวเรือนมีความอบอุ่น ส่งผลให้ คณะกรรมการหมู่บ้านทำงานง่ายขึ้น เป็นที่ยอมรับของคนในหมู่บ้าน

2. ด้านการเพิ่มรายได้ ครัวเรือนมีอาชีพเสริม ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

การร่วมคิด คณะกรรมการหมู่บ้านได้ร่วมหารือกันในการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริม และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ เช่น อาชีพเลี้ยงปลา การแปรรูปปลา จำหน่ายในตลาดนัด

การร่วมวางแผน คณะกรรมการได้วางแผนการประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ในการให้ความรู้แก่ชาวบ้าน

การร่วมดำเนินการ คณะกรรมการหมู่บ้านประสานงานกับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน อ.เมืองพิจิตร สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มสนใจการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

การร่วมติดตามประเมินผล ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้านจะออกเยี่ยมเยียนตามปัญหา เช่นปลาเป็นโรคอะไรไหม ตอนนี้ปลาราคาเท่าไรแล้ว เป็นต้น

การร่วมรับผลประโยชน์ ผู้ที่เลี้ยงปลาเป็นอาชีพหลักหลายราย มีรายได้จากการขายปลา ทั้งปลาสด ปลาแปรรูป ก่อให้เกิดอาชีพเสริมเป็นพ่อค้าแม่ค้าปลา ในตลาดนัดต่าง ๆ 20 กว่าราย มีครัวเรือนตัวอย่าง ได้แก่ นายประชา ทองเพ็ง

“แต่ก่อนมีอาชีพรับจ้างรายวัน ๆ ละ 70 บาทไม่พอเลี้ยงลูกเลี้ยงเมีย กลับมาอยู่บ้านหาปลาไปขาย และรับของไปขายตามตลาดนัดเดี๋ยวนี้เลี้ยงปลาเอง แปรรูป และจำหน่ายเอง รายได้ดีมีเงินออมครอบครัวสบายขึ้นมากครับ”

(นายประชา ทองเพ็ง 15 มีนาคม 2551)

3. ด้านการประหยัด ครัวเรือนมีการออมทรัพย์ ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์

คณะกรรมการหมู่บ้านได้จัดทำบัญชีรับ-จ่ายครัวเรือน โดยส่วนใหญ่จะให้แม่บ้านเป็นคนจด คณะกรรมการฯ จะขอคุณสมบัติเป็นระยะๆ ทำให้รู้รายรับรายจ่าย นอกจากนี้ ผู้ใหญ่เกษม

น้อยสมวงษ์ ได้หารือกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เสนอให้มีออมทรัพย์ในหมู่บ้าน โดยร่วมกันวางแผน กำหนดการออมเงินทุกวันที่ 5 ของทุกเดือน ในการดำเนินการ ได้เชิญเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้ และก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นมา 1 กลุ่ม ทุกครัวเรือนสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ กำหนดส่ง สัจจะทุกวันที่ 5 ของเดือน โดยก่อนถึงวันส่งสัจจะ จะมีการประชาสัมพันธ์แจ้งให้สมาชิกทราบ ประเมินผลโดยการสอบถาม ผลคือ ชาวบ้านคลองโพธิ์มีเงินออมกันมากขึ้น

4. ด้านการเรียนรู้ ชุมชนมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และครัวเรือนมีการ เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน

การใช้ภูมิปัญญา คณะกรรมการหมู่บ้านร่วมกันกำหนดปฏิทินการทำงาน ของหมู่บ้านร่วมกัน โดยจะจัดให้มีการประชุมในทุกวันที่ 5 ของเดือน ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจใด ๆ ที่มีกิจกรรมจะเข้ามาทำกิจกรรมในบ้านคลองโพธิ์ก็ให้นำมาจัดทำในวันที่ 5 เพื่อเป็นการลดความ ซ้ำซ้อนและประหยัดเวลา เป็นการเรียนรู้เรื่องการบริหารโดยชุมชน

การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น คณะกรรมการได้ประสาน ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จัดฝึกอบรมเพิ่มความรู้แก่คนในหมู่บ้านด้านการถนอมอาหาร การทำปลาร้า ปลาเค็ม การทำปุ๋ยชีวภาพ ส่งผลให้ลดรายจ่าย และสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

5. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ชุมชนใช้ วัสดุดีบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ และ ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่

เนื่องจากบ้านคลองโพธิ์มีระบบคลองชลประทาน ทำให้มีน้ำเพื่อการเกษตรเพียงพอ ทำให้ชาวนาสามารถทำนาได้ปีละ 2 – 3 ครั้ง ชาวนามีการใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลง และปุ๋ยเคมีมาก คณะกรรมการหมู่บ้านจะประสานงานกับ ประมงอำเภอ ให้ความรู้และคำแนะนำเรื่องการเลี้ยงปลา สนับสนุนการตรวจวิเคราะห์สภาพความเป็นกรดเป็นด่างของน้ำบ่อเลี้ยงปลา และสถานีพัฒนา ที่ดินจังหวัดพิจิตร สนับสนุนการวิเคราะห์ตรวจสภาพดิน พัฒนา ปรับปรุงดิน มีหมอดินประจำ หมู่บ้านคอยให้คำแนะนำ 2 คน นอกจากนี้คณะกรรมการหมู่บ้านยังได้กำหนดเป็นระเบียบของ หมู่บ้านในการช่วยกัน ดูแล บำรุงรักษาแหล่งน้ำ ปลูกต้นไม้บริเวณลำคลอง การนำวัสดุเหลือใช้มา ทำปุ๋ย และเผาถ่านใช้เอง ตลอดจนการปลูกต้นไม้ทดแทนและบำรุงรักษาเป็นประจำทุกปี และมี นางสมัย น้อยสมวงษ์ เป็นแกนนำและวิทยากร คนสำคัญในการรณรงค์ ให้ชาวบ้านใช้ปุ๋ยชีวภาพ ลดการใช้สารเคมีในนาข้าว ผลิตฮอริโมนไข่ ไข่เอง

6. ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคน ประสบปัญหา ชุมชนรู้จักสามัคคี คณะกรรมการหมู่บ้าน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นวางแผน แบ่งการปกครองออกเป็นคุ้ม รวม 7 คุ้ม ทำให้ง่ายต่อการดูแลรับทราบปัญหาของคนในหมู่บ้าน

อย่างใกล้ชิด และนำเสนอให้ผู้ใหญ่บ้านและ อบต.ทราบ ทำให้การช่วยเหลือคนในหมู่บ้านเป็นไปอย่างทั่วถึงรวดเร็ว

ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้านเปลี่ยนไป

คณะกรรมการหมู่บ้านตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามพบว่าประชาชนบ้านคลองโพธิ์รู้สึกชีวิตเปลี่ยนแปลงดีขึ้น มีผักสวนครัวไว้กินเอง ที่เหลือก็ขายทำให้มีรายได้ มีอาชีพใหม่เกิดขึ้น คือเป็นพ่อค้า แม่ค้าตลาดนัด รวม 20 คน อบรมมุขลดลง ครัวเรือนใช้ปุ๋ยชีวภาพมากขึ้นทำให้ลดรายจ่ายในครัวเรือน สุขภาพก็ดีขึ้น ชาวบ้านมีการออมเงินกับกลุ่มออมทรัพย์

โครงการช่วยเหลือแก้ปัญหาที่ชุมชนมีได้

คณะกรรมการหมู่บ้านมีความเห็นว่า โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงสามารถช่วยแก้ปัญหาที่ชุมชนมี ได้ เช่น

1) การลดความขัดแย้งในชุมชน

“ทำอะไรเราจะทำร่วมกันในนามกลุ่มจะทำให้ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนอย่างดี”

(นายเกษม น้อยสมวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านคลองโพธิ์ 15 มีนาคม 2551)

2) แก้ปัญหาเศรษฐกิจ ทำให้ครัวเรือนมีอาชีพเสริม มีอาชีพใหม่เกิดขึ้นคืออาชีพพ่อค้าแม่ค้า ขายปลาในตลาดนัด ปัจจุบันมี 20 ราย ที่นำปลาไปขาย ทั้งปลาสดและปลาที่แปรรูปแล้ว บางรายนำพืชผักสวนครัว ผักพื้นบ้านไปจำหน่ายด้วย มีรายได้ดี คนอื่นๆในหมู่บ้านก็พากันทำตาม

“เวลาผมไปตลาดสังเกตเห็นว่าผักพื้นบ้านที่เราคิดว่าไม่มีค่ามันก็ขายได้ อย่างเช่นหัวปลีที่เราตัดทิ้ง แต่ในตลาดก็มีคนเอาไปขาย มันขายได้ เวลาผมเอาปลาไปขายผมก็ลองเอาผักพื้นบ้านไปขายด้วย ก็ขายได้”

(นายประชา ทองเพ็ง 15 มีนาคม 2551)

ส่วนราชการ/ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วม คือ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองพิจิตร เข้ามามีส่วนร่วมโดยการจัดประชุมชี้แจงโครงการ เลือกคณะทำงานในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับหมู่บ้านประชาสัมพันธ์

ให้ความรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนงบประมาณ 1 หมื่นบาท บริหารจัดการโดยกลุ่มอาชีพเลี้ยงโค และเลี้ยงปลา

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองพิจิตร สนับสนุนการฝึกอบรมและงบประมาณแก่กลุ่มสนใจ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพาะเห็ดฟางในตะกร้า 20 คน, การปลูกผัก 24 คน, กลุ่มปลูกเหือก 7 คน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ให้เครดิตอาหารปลา ออกเงินทุนให้กลุ่มวิสาหกิจทำนา สอนการทำบัญชีครัวเรือน การทำน้ายาล้างจาน

ปศุสัตว์อำเภอ สนับสนุนเครื่องพ่นยา 1 เครื่อง

ประมงอำเภอ ให้ความรู้และคำแนะนำเรื่องการเลี้ยงปลา สนับสนุนการตรวจวิเคราะห์สภาพความเป็นกรดเป็นด่างของน้ำบ่อเลี้ยงปลา

สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดพิจิตร สนับสนุนการวิเคราะห์ตรวจสภาพดิน พัฒนา ปรับปรุงดิน มีหมอดินประจำหมู่บ้านคอยให้คำแนะนำ 2 คน

นายสมพงษ์ กลั่นนุช เกษตรประจำตำบลโรงช้าง คอยให้คำปรึกษาเรื่องข้าว